

KOMPULZIVNÍ CVIČENÍ V SOUVISLOSTI S VĚKEM A POHLAVÍM

ÚVOD

CET, tedy The Compulsive Exercise Test, v překladu Test kompulzivního cvičení, slouží k hodnocení klíčových faktorů, které se podílejí na výskytu nutkavého cvičení. Až 55 % jedinců trpících poruchami příjmu potravy vykazuje známky nadměrné fyzické aktivity – často ještě před samotným propuknutím poruchy a také jako jeden z posledních přetrvávajících příznaků. Tento typ chování bývá rovněž spojen s delšími hospitalizacemi a vyšší pravděpodobností návratu onemocnění (Taranis et al., 2011). Kompulzivní cvičení sice není samostatně uznávanou diagnózou, ale patří mezi časté doprovodné symptomy u poruch příjmu potravy. Ne vždy však jde o patologii – v některých případech může být součástí běžného života, zejména u vrcholových sportovců (Kvapilová a kol., 2024).

POPIS ŠETŘENÍ

Logistická regrese je blízkou metodou k lineárním modelům. Zabývá se souvislostmi mezi závislou a nezávislými proměnnými (regresory). Závislé proměnné jsou v tomto případě však alternativními, dosahují tedy 2 hodnot. Hrubé skóre tak byly rozděleny na skóre, které přesahují cut-off skóre (jsou tedy patologické) a skóre pod hranicí patologie. Cut-off skóre tohoto testu je 15 bodů.

Věk je jedním z klíčových faktorů, které hrají roli u výskytu poruch příjmu potravy, jejichž symptomem je právě kompulzivní cvičení, proto je v této zprávě zkoumána právě souvislost mezi věkem a mírou kompulzivního cvičení. U testu platí, že čím vyššího skóre je dosaženo, tím vyšší je míra výskytu kompulzivního cvičení.

Dílčí skóre jednotlivých subškál se získává součtem bodů za zvolené odpovědi (0 – 5 dle číslování Likertovy škály). 0 bodů za Nikdy pravdivé až 5 bodů za Vždy pravdivé. Položky č. 8 a 12 jsou reverzní, tedy jsou skórovány naopak, tedy za Vždy pravdivé obdrží respondent 0 bodů. Celkové skóre CET se vypočítá součtem průměrných skóre všech dílčích škál. Vyšší skóre naznačuje vyšší míru kompulzivního cvičení. Průměr subškály je maximálně 5 bez ohledu na počet položek v dané subškále (pokud jsou všechny položky ohodnoceny nejvyšším možným skórem). Celkové skóre může být tedy od 0 do 25 bodů.

Logistická regrese slouží k odhadování pravděpodobnosti, že nastane určitý jev – v tomto případě výskyt patologického kompulzivního cvičení. Pomocí zadaných vstupních údajů (nezávislých proměnných, jako jsou věk a pohlaví) se snažíme vytvořit model, který umožní předvídat, s jakou pravděpodobností konkrétní respondent žije udržitelně. Tato statistická metoda zároveň umožňuje posoudit, jaký vliv mají jednotlivé vysvětlující proměnné na pravděpodobnost výskytu daného jevu. Cílem je tedy prozkoumat vztah mezi nezávislými proměnnými a závislou proměnnou.

VÝPOČET

Rozdělení proměnných:

1. Nezávisle proměnné
 - Věk
 - Pohlaví (muž/žena)
2. Závisle proměnná
 - Míra patologie kompulzivního cvičení
 - i. 0 – HS nižší než 15 (cut-off skóre)
 - ii. 1 – HS vyšší než 15

Tabulka č. 1

	Úroveň	Poměr šancí	P-hodnota	Waldova statistika
Věk		0,995638	0,551655	0,35436
Pohlaví	žena	0,742933	0,132795	2,25952

Hodnoty v tabulce výše prozrazují, zda jsou nezávislé proměnné statisticky významné pro osvětlení závisle proměnné. P-hodnota ani v jednom z případů nesvědčí o signifikanci efektů na závisle proměnnou. Obě hodnoty jsou v našem případě příliš vysoké. Poměr šancí osvětluje, kolikrát větší šanci bude mít jedinec za každý bod vysvětlující proměnné. V našem případě lze říci, že ženy mají 0,74krát větší šanci než muži, skórovat nad hranicí cut-off skóru. Dále lze vyčíst, že s každým rokem věku je šance jedince ocitnout se nad danou hranicí také vyšší. Waldova statistika označuje sílu/velikost vlivu daného regresoru na závisle proměnnou.

Statistiky kvality predikce modelu

- 1) Cox-Snell $R^2 = 0,00287$
- 2) Nagelkerke $R^2 = 0,00465$

Cox-Snell R^2 se využívá k zjištění kvality toho, jak model vysvětluje variabilitu získaných dat. Nagelkerke R^2 je pozměněnou verzí Cox-Snell R^2 . Jeho hodnoty se pohybují od 0 do 1 (Cox-Snell hodnoty 1 nikdy nedosahuje). Výsledky našeho modelu ukazují, že vytvořený logistický regresní model vysvětluje velmi nízké procento variability, přibližně 5 %.

ZÁVĚR

Vytvořený model logistické regrese nedosáhl uspokojivých výsledků, respektive odhalil špatné předpoklady. Věk ani pohlaví respondentů nejsou signifikantními regresory pro odhad, zda daný jedinec překročí patologickou hranici provádění kompulzivního cvičení. Tato skutečnost může být způsobena širokou škálou přesvědčení, aktivit a vzorců myšlení, které jsou pro odhad kompulzivního cvičení mnohem klíčovějšími. Jeden z výsledků se však shoduje i s realitou

vázanou na diagnostiku poruch příjmu potravy (jejíchž symptomem je práce patologické kompulzivní cvičení) a to je fakt, že ženy mají vyšší šanci k jejich dosažení (resp. jsou častěji diagnostikovány).

Zdroje

CET (b.r.). Compulsive Exercise Test (CET). Dostupné z:

<https://static1.squarespace.com/static/6372fb189c91484937a70591/t/637ee8ba8f09c66ced7574f5/1669261498250/Compulsive+Exercise+Test+%28CET%29+Pre+and+Post+LEAP.pdf> (10.4.2025, 10:30)

Kvapilová, Z., Páral, J., Varyšová, I. (2024). Překlad metody CET. Dostupné z:

https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/pmlab/zpravy/zprava0294_1.pdf (12.4., 19:55).

Taranis, L., Touyz, S., & Meyer, C. (2011). Disordered eating and exercise: Development and preliminary validation of the compulsive exercise test (CET). *European Eating Disorders Review*, 19(3), 256–268. <https://doi.org/10.1002/erv.1108>